

O c e n a

osiągnięć naukowo-badawczych, dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego oraz współpracy międzynarodowej doktor Dominiki Kasprowicz ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego

I. Sylwetka Habilitantki

Doktor Dominika Kasprowicz jest absolwentką Instytutu Politologii Akademii Pedagogicznej (obecnie Uniwersytetu Pedagogicznego) im. KEN w Krakowie w którym w 2005 roku uzyskał tytuł magistra politologii. W 2010 roku, na Wydziale Humanistycznym macierzystej uczelni, na podstawie rozprawy doktorskiej pt. *Współczesne partie skrajnie prawicowe w Europie Zachodniej i Środkowej. Analiza porównawcza*, napisanej pod kierownictwem prof. Katarzyny Sobolewskiej-Mysłik uzyskała stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce. W autoreferacie, z nieznaney mi przyczyny, Habilitantka podaje inny tytuł rozprawy doktorskiej: *Populistyczna skrajna prawica w Europie Zachodniej i Środkowej. Analiza porównawcza*. Zakładam, że jest to pomyłka i przyjmuję, iż tytuł rozprawy brzmi tak jak zapisano na dyplomie

Od lat 2005-2011 dr D. Kasprowicz była zatrudniona na stanowisku asystenta w Instytucie Politologii Akademii Pedagogicznej im. KEN w Krakowie. Po uzyskaniu stopnia doktora została zatrudniona na stanowisku adiunkta w tej samej uczelni. Obecnie, od 2016 r., pracuje na stanowisku adiunkta w Instytucie Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego.

II. Ocena osiągnięcia naukowego Habilitantki

1. Wstępna ocena osiągnięcia naukowego

Oryginalne osiągnięcie naukowe Habilitantki, które jest podstawą ubiegania się o kolejny stopień naukowy, zatytułowane zostało *Systemy partyjne jako obszar badań artykulacji interesów mniejszościowych*. Składa się nań samodzielna monografia pt. *Populistyczna radykalna prawica jako obszar badawczy*, wydana przez Instytut Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej UJ, Kraków 2017, ss. 147, dwie monografie współautorskie: *Politics, society and economy in contemporary Poland. An introduction* (wspólnie z D. Murzyn i G. Foryś); *Metodologia badań politologicznych* (wspólnie z trzynastoma innymi autorami) oraz praca zbiorowa pod współredakcją z prof. Katarzyną Sobolewską-Myślik pt. *SPACE – socio-political alternatives in central Europe*.

Do cyklu dr D. Kasprówicz zaliczyła także 9 artykułów, które ukazały się w czasopiśmie naukowych oraz 7 rozdziałów opublikowanych w monografiach. Część z nich (8 publikacji) powstała we współautorstwie z innymi osobami. 7 tekstów zostało opublikowanych w języku angielskim, co dobrze świadczy o internacjonalizacji wyników badań naukowych i poddawania ich ocenie przez badaczy z innych krajów.

Na pozytywną ocenę zasługuje różnorodność czasopism naukowych w których ukazały się publikacje Pani Doktor i ich rozkład terytorialny. Ta sama uwaga dotyczy różnorodności wydawnictw w których były publikowane prace Habilitantki.

Zróżnicowane są opinie na temat pisania tekstów we współautorstwie. Takich w dorobku Habilitantki jest sporo. Powstaje problem z określeniem charakteru wkładu intelektualnego w publikowane wspólnie dzieło. Nie mniej jednak są także znaczące plusy takich praktyk. Wspólnie prowadzone badania mogą wzmacniać intelektualnie ich wyniki, są prowadzone bardziej wydajnie i stwarzają naturalne warunki do wymiany opinii i analizy wyników badań. Prowadzone wspólne badania dowodzą także umiejętności współpracy naukowej i zdolności tworzenia zespołów badawczych. Jest to jedna z ważnych umiejętności wymaganych od samodzielnego pracownika naukowego.

2. Ocena doniosłości tematu

Podjęty przez Habilitantkę problem badawczy jest ważny i wart szczegółowego zbadania. Ma on oryginalny charakter i wypełnia wyraźną lukę jaka powstaje na gruncie nauk o polityce w zakresie badania miejsca i roli organizacji reprezentujących interesy grup mniejszościowych w systemie politycznym a w szczególności partyjnym. Wprawdzie opracowań naukowych dotyczących partii i systemów partyjnych mamy pod dostatkiem, ale interesująca jest zaproponowana przez Habilitantkę oryginalna perspektywa badawcza.

Analizie zostaje poddany sposób oraz zakres i charakter organizacji reprezentujących interesy grup mniejszościowych. Jest to, jak wspomniałem, oryginalne podejście do problemu badawczego. Dr D. Kasproicz zajmuje się analizą miejsca w systemie partyjnym i politycznym marginalnych ugrupowań politycznych. Są to zarówno populistyczne partie polityczne jak i ugrupowania skrajnej prawicy a także partie regionalne czy dopiero budujące swoje miejsce w systemie politycznym. Analiza dotyczy też ugrupowań parapartyjnych.

Habilitationka stawia hipotezę, iż „prognostykiem trwałości lub zmiany systemów demokracji przedstawicielskiej obok siły reprezentacji interesów większości, jest obecność, możliwości, sposoby i zakres realizacji interesów grup mniejszościowych, zwłaszcza w tej części pola polityki tradycyjnie przypisanej partiom politycznym”. Dr D. Kasproicz postawiła sobie za cel określenie niepartyjnych, ale istotnych z punktu widzenia zmiany systemu partyjnego, podmiotów i ich relewancji w systemie partyjnym. Powyższe cele stały się podstawą do przeprowadzenia rzetelnych, szczegółowych badań w trzech płaszczyznach: metodologicznej, teoretycznej i empirycznej. To co zasługuje na szczególnie pozytywną ocenę, to fakt, iż zadeklarowane płaszczyzny badań nie pozostały jedynie na poziomie deklaracji, a były konsekwentnie realizowane.

Nie zawsze w określonym przez habilitanta cyklu prac naukowych składających się na osiągnięcie naukowe są one dobrane w przekonujący sposób. W przypadku dorobku naukowego wskazanego przez dr D. Kasproicz nie mam takich wątpliwości. Wszystkie zakwalifikowane do cyklu przez Habilitationkę prace składają się na osiągnięcie obejmujące wszystkie trzy wcześniej wskazane płaszczyzny analizowania badanego zjawiska, tj. metodologiczną, teoretyczną i empiryczną. Jest to rzadko spotykane i tym bardziej zasługuje na wysoką ocenę.

Podjęcie trudu zbadania problemów związanych z reprezentacją interesów mniejszościowych grup społecznych i udostępnienia wyników prowadzonych badań zasługuje na uznanie. Na polskim rynku wydawniczym nie ma publikacji poświęconych problematyce podjętej przez dr D. Kasproicz.

3. Problemy badawcze i hipotezy

Po analizie dorobku naukowego wskazanego jako osiągnięcie naukowe oraz tej części autoreferatu, która dotyczy tej problematyki, można stwierdzić, że Habilitationka przedstawiła bardzo dojrzałe i gruntownie przygotowane opracowanie dotyczące *Systemu partyjnego jako obszaru badań artikulacji interesów mniejszościowych*. Jej dorobek w tym zakresie jest

uporządkowany i pełny. W cyklu publikacji znajdują się po pierwsze te, które dotyczą zdefiniowania problemu. Po drugie są prace teoretyczne dotyczące metodologii badań w analizowanej sferze. Po trzecie znajdujemy tu również prace, które prezentują wyniki badań. I wreszcie możemy zapoznać się z prognozami, które dotyczą dwóch sfer. Pierwsza odnosi się do przyszłości organizacji reprezentujących interesy mniejszości. Ich rozwoju, dynamiki zmian i wreszcie miejsca w systemie partyjnym i politycznym. Prognoza dotyczy zarówno państw Europy Zachodniej jak i Wschodniej. Po drugie, co jest równie interesujące a jednocześnie twórcze, to konstruowanie metodologii badań oraz poszukiwanie najbardziej skutecznych narzędzi do ich prowadzenia, analizy a także weryfikacji osiągniętych wyników. Publikacje wskazane przez Habilitantkę jako składowe części osiągnięcia naukowego są dobrane bardzo skrupulatnie. Nie ma tu niczego zbędnego, ale także niczego nie brakuje. Zebranie w jedną całość wyników badań prowadzonych w długim przecież okresie (2010-2017), świadczy o konsekwencji w realizacji przyjętej kiedyś w przeszłości koncepcji.

Postawiona przez Habilitantkę hipoteza stanowi, iż prognostykiem trwałości lub zmiany systemów demokracji przedstawicielskiej, obok siły reprezentacji interesów większości, jest obecność, możliwości, sposoby i zakres realizacji interesów grup mniejszościowych. Można stwierdzić, że wchodzi one w coraz większym stopniu w tę część pola polityki, która tradycyjnie do tej pory była zarezerwowana dla partii politycznych. Takie podejście do problemu jest niezwykle interesujące i inspirujące. Pani dr D. Kasproicz inicjuje badania nad oryginalnym, nowym problemem badawczym. Wszystko wskazuje na to, że nie długo będzie prekursorką tych dociekań. Z pewnością szybko zainspiruje innych badaczy do podjęcia tej niezwykle interesującej i perspektywicznej problematyki.

W przedstawionych wynikach badań Pani Doktor dokonuje weryfikacji przedstawionej hipotezy. Robi to w przekonujący i wnikliwy sposób. W Autoreferacie wskazuje na korelacje wyników prowadzonych badań i publikowanie ich w poszczególnych pracach składających się na osiągnięcie naukowe.

Oceniając warsztat badawczy Habilitantki, należy podkreślić, iż przedstawione do oceny oryginalne dzieła twórcze jednoznacznie wskazują na dobre opanowanie warsztatu naukowego. W większości prac Autorka wyraźnie wykracza poza prezentację i opis. Pojawiają się wątki analityczne i są formułowane wnioski.

4. Wykorzystane metody badawcze

Habilitantka wyraźnie określiła stosowane w jej pracach podejście metodologiczne. Dorobek składający się na osiągnięcie naukowe ulokowany jest w paradygmacie

pragmatycznym. Jak wskazuje Habilitantka, takie podejście stawia w centrum problemy badawcze, które stara się wyjaśnić, stosując wszelkie możliwe działania. Stąd przywiązanie dr D. Kasprowicz do badań o charakterze mieszanym, zakładają one jednocześnie stosowanie różnych metod badawczych, adekwatnych do konkretnej procedury badawczej. Szerokie, przekonywujące uzasadnienie dla stosowanej metodologii Pani Doktor przedstawiła w Autoreferacie. Tam też szczegółowo wyjaśniła do osiągnięcia jakich rezultatów badań stosowała poszczególne metody. Kwestie metodologii badań, jak wspominałem wcześniej, stanowią także problemy badawcze przedstawione w artykułach składających się na cykl. Świadczy to o dużej świadomości i dojrzałości naukowej Habilitantki. Daje również rękojmię umiejętnego doboru i stosowania narzędzi w procesie badawczym. Nie jest to powszechna umiejętność wśród młodych badaczy.

Konkludując, pragnę stwierdzić, iż zespół publikacji wskazanych przez Habilitantkę jako osiągnięcie naukowe w pełni spełnia wymóg ustawowy wniesienia znaczącego wkładu w rozwój dyscypliny naukowej. Ma on charakter nowatorski, twórczy i reprezentuje wysoki poziom metodologiczny.

III. Całościowy dorobek naukowo-badawczy Habilitantki

Na dorobek naukowy dr D. Kasprowicz składa się przede wszystkim jedna samodzielnie opublikowana monografia: *Populistyczna radykalna prawica jako obszar badawczy*, wydana przez Instytut Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej UJ, Kraków 2017, ss. 147. Pani Doktor jest również współautorką dwóch kolejnych monografii: *Politics, society and economy in contemporary Poland. An introduction* (wspólnie z D. Murzyn i G. Foryś); *Metodologia badań politologicznych* (wspólnie z trzynastoma innymi autorami). Jej artykuł dotyczący tzw. mieszanych schematów badawczych potwierdza bardzo dobrą znajomość metodologii badań politologicznych.

Poza tym Habilitantka po doktoracie opublikowała 26 artykułów naukowych. Była, wraz z prof. K. Sobolewską-Myślik, współredaktorką pracy zbiorowej pt. *SPACE – socio-political alternatives in central Europe*. Jest to bardzo interesujące dzieło, będące efektem badań naukowych prowadzonych przez zespół w ramach grantu kierowanego przez Habilitantkę a realizowanego we współpracy z Międzynarodowym Funduszem Wyszehradzkim.

Habilitantka jest również współautorką popularnonaukowej książki pt. *Samorządowiec – obywatel – media. Jak skutecznie komunikować?* Napisała kilka haseł do *Leksykonu polskich*

partii politycznych. Interesującą pozycją w dorobku dr D. Kasprowicz jest napisany wspólnie z 7 innymi naukowcami, artykuł pt. *Nawigacja na mniejszych akwenach. Programy ugrupowań i kandydatów samorządowych w aplikacji internetowej Barometr Wyborczy 2014*.

Chciałbym jeszcze zwrócić uwagę na kolejny tekst Pani Doktor pt. *Aspekty metodologiczne tworzenia nawigatorów wyborczych* opublikowany w e-Politikonie. Publikacja ma nowatorski charakter i stanowi jedno z pierwszych opracowań dotyczących nawigatorów wyborczych, których teoria i praktyka zdają się być nowym, bardzo interesującym zagadnieniem badawczym.

Pod względem ilościowym dorobek Habilitantki jest znaczny. Uwagę zwraca redakcja prac zbiorowych, co może świadczyć o umiejętności organizowania zespołów badawczych i koordynowania ich prac, a jest to jedno z istotnych wymagań stawianych przed samodzielnym pracownikiem naukowym. Pozytywnie należy ocenić osiągnięcia Pani Doktor w zakresie upowszechniania wyników własnych badań na konferencjach naukowych. Po doktoracie jest to średnio udział w czterech konferencjach rocznie.

Reasumując tę część recenzji stwierdzam, iż ogólnie dorobek publikacyjny w wymiarze ilościowym jest, jak na siedmioletni okres po doktoracie, bogaty. Jeżeli chodzi o merytoryczną jego ocenę, to należy wskazać na jego wyraźną spójność tematyczną oraz nieco zróżnicowany, ale generalnie wysoki, poziom merytoryczny.

Pomijając, w tym miejscu, osiągnięcie naukowe, które Habilitantka wskazuje jako podstawę merytoryczną postępowania habilitacyjnego, jej dorobek publikacyjny wyraźnie wskazuje na skoncentrowanie dociekań naukowych na problematyce związanej z określeniem miejsca na scenie partyjnej prawicowych i populistycznych partii politycznych a także ugrupowaniami reprezentującymi mniejszościowe grupy społeczne.

To co zasługuje na szczególną uwagę, to duży dorobek publikacyjny Habilitantki w zakresie teorii i metodologii badań politologicznych. Świadczy o tym nie tylko liczba publikacji, ale przede wszystkim ich wysoki poziom merytoryczny.

Podsumowując tę część recenzji, stwierdzam, iż dorobek publikacyjny dr D. Kasprowicz jest znaczący zarówno w wymiarze ilościowym jak i jakościowym. Publikacje ukazały się w różnych krajowych ośrodkach naukowych. Są one spójne tematycznie i oscylują wyraźnie wokół problematyki partii i systemów partyjnych.

IV. Cytowania i Indeks Hirscha

Liczba cytowań Habilitantki według Publish or Perish wynosi 19. Indeks Hirscha wynosi 3. Jak na młodą badaczkę są to wyniki satysfakcjonujące.

V. Kierowanie międzynarodowymi lub krajowymi projektami badawczymi lub udział w takich projektach

Habilitantka brała udział w 6 międzynarodowych i krajowych projektach badawczych. W połowie z nich pełniła funkcję kierownika. Poza tym była kierownikiem 6 kolejnych grantów przyznanych przez Dziekana Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie. Jak na młodą badaczkę jest to znaczące osiągnięcie. Umiejętność pozyskiwania grantów, ale również udział w realizacji grantów zewnętrznych, świadczy o wyjątkowych zdolnościach do organizowania badań, kierowania zespołami badawczymi i predyspozycji do nawiązywania kontaktów i współpracy naukowej.

Pani Doktor bierze udział jako wykonawca w międzynarodowym konsorcjum badawczym COST – IS1308 Action pt.: Populist Communication in Europe: Comprehending the Challenge of Mediated Political Populism for Democratic Politics.

VI. Wygłoszenie referatów na międzynarodowych lub krajowych konferencjach tematycznych

Dr D. Kasprowicz wygłosiła referaty na 20 międzynarodowych oraz 7 krajowych konferencjach naukowych. 12 z tych konferencji odbyło się zagranicą. Pod względem liczby wygłoszonych referatów, jest to wynik bardzo dobry. Imponująca jest również liczba wystąpień na konferencjach zagranicznych. Habilitantka większość referatów wygłosiła w języku angielskim. Osiągnięcia Habilitantki w zakresie upowszechniania wyników swoich badań i ich internacjonalizacji są wyróżniające.

Pani Doktor była współorganizatorką panelu międzynarodowego na III Kongresie Politologii w 2015 r. Zorganizowała również międzynarodowe seminarium pt. *SPACE – Socio-political alternatives in the Central Europe*.

VII. Osiągnięcia dydaktyczne i w zakresie popularyzacji nauki

Dr D. Kasprowicz prowadzi zajęcia na uniwersytetach w USA i Czechach. Wykładała także na studiach podyplomowych. Organizowała spotkania studentów z politykami i dziennikarzami. Opublikowała liczne artykuły publicystyczne i popularyzatorskie w prasie. Komentowała także aktualne wydarzenia w mediach.

VIII. Opieka naukowa nad studentami

Jak twierdzi Habilitantka w autoreferacie, bo nie dysponuję żadnym potwierdzeniem tych informacji, wypromowała siedmiu licencjatów w Uniwersytecie Pedagogicznym im. KEN. Aktualnie prowadzi seminarium licencjackie w macierzystym Instytucie.

Kilkakrotnie była opiekunem roku i opiekunem praktyk studenckich. Przez rok pełniła funkcję opiekuna koła naukowego.

IX. Staże w zagranicznych ośrodkach naukowych

W latach 2010 - 2016 Habilitantka prowadziła zajęcia dydaktyczne w ramach programu LLP Erasmus na Uniwersytecie w Porto (cztery razy), Paryżu, Stambule, Madrycie oraz Oule w Finlandii. Odbyła też wizyty studyjne na uniwersytetach w Kijowie, Amsterdamie, Bukareszcie, Florencji i Zurychu. Jest to imponująca liczba aktywności międzynarodowych.

X. Wykonane ekspertyzy

Dr D. Kasprowicz wykonała trzy ekspertyzy. Jedna dotyczyła badania rynku politycznego na zlecenie Komitetu Wyborczego Platformy Obywatelskiej w wyborach samorządowych w 2014 r. Dwie ekspertyzy zostały wykonane na zlecenie Friedrich Ebert Foundation Working Papers Series w roku 2010 i 2009. W latach 2014-2015 była ekspertem Fundacji Batorego.

Habilitantka uczestniczyła również w zespołach eksperckich a także była recenzentem wydawniczym *Rocznika Administracji Publicznej*. Jest redaktorem tematycznym *Political Preferences* wydawanego na Uniwersytecie Śląskim.

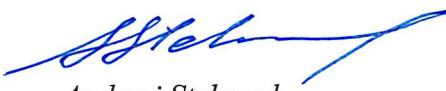
Aktywność dr D. Kasprowicz w szeroko rozumianej działalności eksperckiej jest bardzo duża. Dobrze to świadczy o umiejętności wykorzystywania wiedzy nie tylko na polu naukowym ale również w działaniach praktycznych.

XI. Konkluzja

W przedstawionych monografiach, oraz w całym dotychczasowym dorobku naukowym, dr Dominika Kasprowicz udowodniła, że potrafi samodzielnie sformułować i rozwiązywać problemy badawcze. Potwierdził tym samym przygotowanie do samodzielnego prowadzenia badań naukowych. Jej dotychczasowy dorobek naukowy, moim zdaniem, wnosi istotny wkład w rozwój naszej dyscypliny naukowej: nauki o polityce.

Na szczególną uwagę zasługuje różnorodność form aktywności Habilitantki. Nie tylko prowadzone na wysokim poziomie prace naukowe, ale także umiejętność zdyskontowania wyników tych badań w innych sferach aktywności świadczy o dobrym przygotowaniu do samodzielnej pracy naukowej.

Zarówno wysoka ocena przedstawionego do oceny osiągnięcia naukowego jak i pozytywna ocena całego dotychczasowego dorobku naukowego i organizacyjnego doktor Dominiki Kasprowicz upoważnia mnie do stwierdzenia, iż spełnia ona wymogi określone w *Ustawie z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki*, w szczególności w jej art. 17. Habilitantka sprostała także wymaganiom szczegółowym wymienionych w rozporządzeniu MNiSzW z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego. Tym samym **wnoszę o nadanie doktor Dominice Kasprowicz stopnia doktora habilitowanego nauk społecznych w zakresie nauk o polityce.**

Andrzej Stelmach